

Antarktis' iskappe smelter

Af: Jørgen Steen Nielsen, 7. marts 2006

Artiklen er hentet fra www.information.dk

Nye undersøgelser viser forstærket afsmeltning i både nord og syd som følge af global opvarmning. EU er på vej med en ny energistrategi uden klare klimamål

152 milliarder kubikmeter. Mere end 200 gange Danmarks årlige drikkevandsforbrug. Så meget skrumper iskappen på Antarktis med hvert år.

Det er det foruroligende resultat af nye satellitbaserede målinger, offentliggjort af forskere fra University of Boulder, Colorado, i det seneste nummer af det ansete tidsskrift Science.

"Dette er et signal om at vågne op," siger glaciologen Richard Alley, Pennsylvania State University i en kommentar til målingerne, der overrasker, fordi de er i modstrid med den seneste statusrapport fra FN's Internationale Klimapanel, IPCC. IPCC har hidtil regnet med, at den samlede ismasse på det antarktiske kontinent ville vokse i takt med den globale opvarmning, fordi der med klimaforandringen også følger mere nedbør i form af sne over de sydlige breddegrader.

"Den nye undersøgelse peger imidlertid på en reduktion i kontinentets totale ismasse, med det største tab fra den vestantarktiske iskappe," siger Isabella Velicogna, University of Boulder, der er leder af forskerholdet bag satellitmålingerne.

"Dette er den første undersøgelse, der viser, at Antarktis' iskappe mister masse i betydeligt omfang," påpeger Velicogna.

Målingerne dokumenterer, at afsmeltningen har stået på i hvert fald siden 2002, da forskere slog alarm over kollapset af den såkaldte Larseniskappe i det vestlige Antarktis.

Resultatet af satellit-målingerne kommer i kølvandet på andre opsigtsvækkende forskningsresultater om accelereret afsmeltning fra indlandsisen på Grønland, samt umiddelbart før EU-Kommissionen i morgen fremlægger den 'grønbog', der skal sætte fart på EU's omstilling af energiforsyningen fra de fossile energikilder, der via drivhusgassen CO2 fremmer den globale opvarmning.

Indlandsisen smelter

De grønlandske undersøgelser blev offentliggjort i Science for tre uger siden. De er lavet af britiske og amerikanske forskere og viser, at indlandsisen via afsmeltning fra gletcherne skrumper med 220 milliarder kubikmeter om året - mere end en fordobling i forhold til afsmeltningen for 10 år siden.

"I en verden under opvarmning er det sandsynligt, at Grønlands bidrag til stigningen i havenes vandstand vil vokse yderligere," påpeger Julian Dowdeswell, Scott Polar Research Institute ved Cambridge, en af forskerne bag undersøgelse af indlandsisen.

I lyset af de ny undersøgelser mener Dowdeswell og hans kolleger, at den hidtidige forudsigtelse om en stigning i verdenshavene i dette århundrede på en halv meter er en undervurdering.

Isabella Velicogna, forskeren bag Antarktis-målingerne, siger, at den nu målte afsmeltning fra den sydlige iskappe svarer til en ekstra stigning i verdenshavene på 0,4 millimeter om året.

Antarktis rummer så meget is, at en total smeltning ville få verdenshavene til at stige med hele seks meter.

I EU-Kommissionens grønnebog, som offentliggøres i morgen, og som Information er i besiddelse af det seneste oplæg til, kaldes klimaforandringerne en "kolossal udfordring", som EU-landene må reagere på nu. Ifølge Kommissionen må de globale CO₂-udledninger reduceres med op til 50 procent i forhold til 1990-niveauet, hvis man - som aftalt på EU-plan - skal afværge, at den globale temperatur stiger over en kritisk grænse på to graders opvarmning i forhold til det førindustrielle niveau.

På den baggrund lægger Kommissionen op til, at medlemslandene i fællesskab skal vedtage en 'handlingsplan' for energibesparelser via effektivisering. Dertil vil Kommissionen næste år fremlægge en 'køreplan' til fremme af vedvarende energi i EU. EU-landene aftalte tilbage i 2001, at vedvarende energi skal dække 21 procent af elforbruget i 2010, men dette mål er utilstrækkeligt og vil i øvrigt ikke blive nået uden en forstærket indsats, hedder det i udkastet til grønbogen.

Grønbogen rummer imidlertid ikke forslag til nye, bindende EU-mål for CO₂-reduktion eller for energibesparelser og vedvarende energi, og det får miljøorganisationen Greenpeace til allerede inden offentliggørelsen at råbe vagt i gevær.

"Vi er bekymrede over, at udkastet til grønnebog ikke udfordrer status quo. Man ignorerer bl.a., hvordan det skal sikres, at energipolitiske beslutninger lever op til gældende og kommende klimamål," siger Mahi Sideridou, klima- og energimedarbejder på Greenpeaces EU-kontor i Bruxelles.

Hun påpeger, at EU's eget mål om at afværge globale temperaturstigninger over to grader forudsætter, at EU-landene selv mindsker CO₂-udledningerne med mindst 30 procent i 2020 og 80 procent i 2050.

Greenpeace har udarbejdet et scenario for den 'energirevolution' i EU, der skal til for at leve op til den udfordring, som de smeltende ismasser i syd og nord og andre klimaforandringer indebærer. Omstillingen af EU's energisystem fra olie, kul og gas til vedvarende energi forudsætter ifølge Greenpeace, at EU-landene binder sig til konkrete mål for energieffektivisering og udbygning med sol, vind, bioenergi m.m.

Målene mangler tilsyneladende i morgendagens EU-grønbog fra Kommissionen - en afspejling af at en række medlemslande på forhånd vides at være imod sådanne forpligtelser.